

ואלְרולוגיה

פרוזה

[בעקבות אוסף הסיפורים **איש שלא הבחין בשום דבר**, תירגם רן הכהן, ספרית הפועלים 2010]

לפני הכל, האנרכיזם. ערבוביה מופלאה של רצינות ושעשוע, של תום וזדון, של התרסה וחיישנות. כשתקרא משפט של ואלזר, לעולם לא תדע איך הוא עומד להסתיים. האבחנות המחודדות ביותר פזורות במשפטים האגביים ביותר.

"החיים נדמו לי לעתים קרובות כמו בית קטן וצר, שניצב בשוליים מפני שחשיבותו מועטה כל כך; אבל אהבתי אותם והצלחתי ליצור יחסים חמים עם כל אדם. בין האנשים שהכרתי היה איש שקט ורציני, מסוגר למחצה, עליז ופתוח למחצה, חכם מאוד, ועם זאת ילדותי ונוטה לחיות באמונה שבאיזשהו מקום יש יופי, רק שהוא אינו רואה אותו או שכישרויו לא מספיקים לקרבו אליו." (**סיפורה של אולגה**, עמ' 80).

ובכן, מיהו האיש הזה, שכולו סתירות? איש אמיתי, כמובן. רק בדמויות "ספרותיות" אין סתירות. ואלזר חותר תחת הספרות, תחת התיאור הבהיר והקוהרנטי. לא נחמה של ודאות ואחיזה תמצא אצלו, אלא רק ספק נערם על ספק. אם ההבדל בין העיקר לטפל הוא ההבדל בין מה שנחוץ לדבר עליו לבין מה שמובן מאליו – הטקסט של ואלזר טורף את הקלפים. שום דבר לא מובן מאליו.

"שמי פריץ. האם לא מוטב היה אילו נתנו לי שם אחר? נוצרתי בפרוור שבהרי היורה, ואולי מוטב היה אילולא נוצרתי בו אי-פעם. אבי היה מתקן גלגלים. האם לא מוטב היה אילו לא היה אבי מתקן גלגלים אי-פעם? השאלה המוזרה מעסיקה אותי: למה בכלל באתי לעולם? ככל שזכור לי, מעולם לא הבעתי בגלוי את המשאלה להפוך ליצור חי, אבל דעתי שלי, שטרם נולדה, כלל לא הטרידה איש. אחר כך הגעתי אל הסמינר, ואולי מוטב היה אילולי הגעתי לשם אי-פעם. סמינריסטים מרימים כידוע את האף, סביר שהיה זה נבון יותר אילולי הרמתי אי-פעם את האף, אך העובדה המצערת היא שהתהלכתי באף מורם למדי. התחלתי לכתוב שירים, דבר שאולי מוטב היה שלא לעשותו אי-פעם, ומלבד זאת החלו אנשים מסוימים להתעניין בי בחום ואף יותר מכך, דבר שאולי מוטב היה אילולי עשוהו, אבל ניחא, הם עשו זאת, ובעקבות כך חשבתי את עצמי גאון בתחילת דרכו, מורם-מעם, שנועד לגדולות. מציקה לי שאלה, מטופשת מאד: האם לא מוטב היה אילו נמנעתי מלחשוב עצמי לגאון? העניקו לי מלגות ושלחו אותי למסעות. האם לא היה חכם ונבון יותר אילו מנעו ממני מלגות כדי שלא אצא למסעות? נסעתי לאן? לרומא, והכרתי שם בטירה מתפוררת נסיך רומאי. האם לא מוטב היה לא לנסוע אי-פעם לרומא, לא לדרוך אי-פעם בטירה מתפוררת ישנה ולא להכיר מימי נסיך רומאי? הנה שוב שורה חדשה של שאלות הרסניות." (**פריץ**, עמ' 42-43).

כל התעייה הזאת, התהייה הזאת, היא שערווריה. לא כותבים כך. שאלו כל מורה לחיבור, כל מדריך של סדנת כתיבה. בעצם, שאלו את ואלזר עצמו; הוא כבר יסביר לכם יפה-יפה איך צריך לכתוב.

"חיבור יש לכתוב בקפידה ובאותיות קריאות. רק מחבר חיבורים גרוע אינו שוקד על טיפוח בהירותן של המחשבות ושל האותיות גם יחד. יש לחשוב בטרם כותבים. רשלנות שלא תסולח לעולם היא להתחיל משפט במחשבות לא בשלות... סגנון הוא חוש לסדר. מי שרוחו אינה יפה, אינה מסודרת, אינה ברורה, כזה יהיה גם סגנון כתיבתו... בעת כתיבת החיבור אין להניע את המרפק אנה ואנה בפראות יתרה, הדבר מכביד על שכנך הכותב, שוודאי אינו בלתי רגיש להפרעות, שהריהו אדם חושב וכותב... על נייר חלק, נקי, אפשר לכתוב הרבה יותר יפה, ועל כן בשטף רב יותר, ועל כן באופן רגיש ומסביר פנים הרבה יותר; יש לדאוג אפוא להשגת נייר כתיבה ראוי. לשם מה רבות כל כך החנויות לצרכי כתיבה? כתיבה עתירת מחשבות היא יפה, אך יש להיזהר מלדחוס את העבודה במחשבות רבות מדי. חיבור, ממש כמו כל עבודה, צריך להיות נעים לקריאה ולשימוש." (**החיבור**, מתוך "החיבורים של פריץ קוכר", עמ' 123-124).

תאמר: זו הלצה תפלה. טקסט צריך להיות ברור. גם ספרות היא טקסט. מה הטעם בספרות לא מובנת?

כה. ואנשים אתה מבין? ואת עצמך? ואת העולם? ובכלל, מה זאת הקדושה הנלעגת הזאת שקושרים ל"הבנה"? וכשאתה אומר "זה כמו סינית בשבילי" – אתה מרומם את "זה" או את עצמך? והסינים, הם מבינים את "זה"?

"הסינית: אני רעבה.

הסיני: אני בהחלט מאמין לך. את גם נראית ככה. כואב לי מאוד לראות אותך, תאמיני לי. אבל למה בגדת בבעלך?

הסינית: הוא לא אהב אותי. הכרתי מישהו שאהב אותי.

הסיני: זה פשוט מאד. אני מבין אותך. ראוי היה שייאסר לומר: "אני מבין אותך". אנחנו צריכים להישאר תמיד לא-מובנים

ככל האפשר. להיות לא מובן, זה מגן עלינו.

הסינית: אתה צודק. ("הסינית, הסיני, עמ' 52).

"מפעם לפעם, אודה בגלוי, אני קורא צרפתית, בלי לטעון שאני מבין מילה-במילה את הספרים הכתובים בשפה זו. בין

שמדובר בספרים ובין באנשים, הבנה מושלמת, יותר משהיא נראית לי פורייה, נראית לי לא מעניינת." (המאמצים שלי, עמ' 74).

בשלב כלשהו, בלי ספק, ההגנה הופכת להתקפה. ואלזר מערער אותך, מעצבן אותך. אתה כבר די בטוח שהבדיחה הנפתלת הזאת היא על חשבונך.

ואלזר מרבה להתבדח. אבל הבדיחות שלו מוזרות; הן דו-כיווניות. בקצה אחד פגיון שדוקר את הקורא, בקצה השני פגיון שדוקר את הכותב, את ואלזר עצמו. עוד לפני שהספקת להיעלב, הוא כבר שש להיעלב במקומך. אתה מתרווח, נהנה קצת לראות אותו בקלונו; רק שהטקסט זרוע במראות קטנות, זדוניות, ופרצופך שלך הוא שנשקף מהן. כמה אתה מוזר לעצמך.

"מה שבולט בי הוא שאני אדם רגיל לגמרי, באופן מוגזם כמעט. אני אחד מרבים, וזה בדיוק מה שמוזר כל כך בעיני. הרבים

מוזרים בעיני, ואני חושב תמיד: "מה הם עושים, במה עסוקים כולם?" (סיפורו של הבלנינג, עמ' 21).

הרגילות של אדם רגיל לגמרי היא רגילות עודפת, היא עולה על גדותיה. עודף הרגילות נחשף לפתע כחריגות תמוהה; האקצנטרי הוא בעצם מי שלוקח ברצינות תהומית את רגילותו, עד הסוף המר. הקול הדובר מחפש בעקשנות אחר האמיתות השכיחות והרגילות ביותר; כך הוא נקלע שוב ושוב לסחרחורת של קלישאות. ואלזר מפטט קלישאות כמי שמאמין בהן בלב שלם. אך שוב: שלם מדי. הסדקים ניכרים מיד.

"בית הספר אהוב עלי. אני משתדל לאהוב ברוח טובה את מה שנכפה עלי, ואת מה שבהכרחיותו שכנעו אותי בשתיקה מכל עבר. בית הספר הוא הקולר הבלתי-נמע של הנוער, ואני מודה, זהו תכשיט יקר-ערך. ההורים, בעלי המלאכה, העוברים-ושבים ברחוב, בעלי החנויות – כמה היינו מכבידים על כל אלה אילולי היה עלינו ללכת לבית הספר! במה היינו מעבירים את הזמן אילולי שיעורי הבית! מעשי קונדס מייגעים, בסופו של דבר. אי אפשר לטייל בלי לנצל הזדמנות כלשהי למעשה קונדס. כן, באמת, בית הספר הוא סידור נחמד. בשום פנים ואופן איני מתלונן על כך שאני משתייך אליו, אלא מברך את עצמי מעומק לב. כל התלמידים הנבונים ואוהבי האמת צריכים לדבר כך או בדומה לכך. מיותר לדבר על תועלתו של דבר הכרחי, שהרי כל דבר הכרחי הוא מועיל תמיד." (בית הספר, מתוך "החיבורים של פריץ קוכר", עמ' 97).

הקיום החברתי מצטייר כמארג צפוף וסבוך של כללים שרירותיים, תקנות עלומות. פני השטח מבהיקים – אך חסרי פשר. יש להפנים עד תום את המערך הזה, כדי להיות אדם. ומומלץ לא לתהות על קנקנם, אלא לקבל אותם כפשוטם. באהבה.

"מה נחמדים הכללים שהאדם חייב להכפיף עצמו להם אם רצונו להיות איש בין אנשים! אין בהם הוראה שאינה מלבבת. ממלכת הנימוס רוחשת מעברים, דרכים, מְצָרִים ופניות עדינים ומלאי חן. גם תהומות מעוררי חלחלה יש בה, מעוררי חלחלה יותר מאלה שבהרים הגבוהים. מה קל לגולם או לעקשן ליפול אל תוכם; ומצד שני, באיזה ביטחון יצעד במשעולים הצרים האדם העירני והממושמע. ודאי: יש לפקוח עיניים ואוזניים וחושים, אחרת ניפול בלי ספק. לטעמי, הנימוס הוא דבר-מה מתוק כמעט." (נימוס, מתוך "החיבורים של פריץ קוכר", עמ' 98).

"מתוק כמעט". כמעט שהחמצנו את ה"כמעט" הזה, מוקש נעל זעיר בסוף שיר ההלל הבורגני הזה. גם הטקסט של ואלזר רוחש מעברים, דרכים ופניות. וגם ביחס אליו, "יש לפקוח עיניים ואוזניים וחושים, אחרת ניפול בלי ספק".

השרירותיות של הקיום האנושי אומנם מותחת קו של דמיון בין ואלזר לקפקא. אבל הדמיון הזה, שרבים כתבו עליו, הוא למעשה דמיון שטחי; ההבדלים בין השניים עמוקים ומעניינים הרבה יותר. בעוד שאצל קפקא השרירותיות טבועה בסדר הקוסמי ממש, אדישה לחלוטין לנוכחות של תודעה אנושית בקרבה, ואלזר הוא כותב "חברתי", סוציולוג של השרירות. הדובר בטקסט עוסק בלי הרף ביחסיו עם זולת כלשהו, באי-ביטחון שלו בממשותם של היחסים, בתמיהה שלו על עצם אפשרותם.

אצל קפקא הספק משקף מציאות חיצונית מעורערת, חסרת פשר; אצל ואלזר הספק הוא הבט סובייקטיבי של תודעה מעורערת ושבירית. קפקא כמעט שאינו כותב בגוף ראשון; ואלזר כמעט שאינו כותב בגוף אחר. קפקא בונה את משפטיו כקתדרלה משוכללת להפליא של מעברים מפולשים וכניסות צדדיות; ואלזר מניח את המלים כחלוקי נחל ומדלג ביניהן בחדווה, בלי כיוון

מוגדר (התרגום היפהפה של רן הכהן שומר על הזרימה העקלקלה הזאת). ואולי ההבדל העמוק מכולם: קפקא יודע שאין לאדם מוצא ותוחלת; המבוך שאנו תועים בו מסתיים תמיד בחידלון. ואלזר יותר עמום, יותר פתוח, משחקי; המבוך שלו מבשר גם את החופש לחפש, לא להישאר תקוע, גם אם לא מגיעים לשום מקום.

ההתמודדות הבלתי פוסקת עם דרישות החברה, עם תקנון המהוגנות, יוצר מעין מפלצת של קונפורמיזם; המפלצתיות נעוצה בפער בין התודעה ש"בוחרת" להיות כמו כולם, כביכול מרצונה החופשי, לבין התוצאה שלקוחה מפס ייצור תעשייתי. ואלזר חוזר שוב ושוב אל התהליך הזה, שבו הופך ילד או אדם צעיר – למשרת. הוא מרותק אליו, משחזר אותו גם בכתביו האחרים (שני הרומנים שלו שתורגמו לעברית, "משרת לכל עת" ו"יאקוב פון גונטן", מעמידים במרכזם דובר בעמדת משרת).

"אח, ברצוני להתרומם מעלה-מעלה ככל שניתן לאדם. אני רוצה להיות מפורסם. אני רוצה להכיר נשים יפות ולאהוב אותן, ושהן יאהבוני ויפנקוני. אף על פי כן לא אאבד שמץ מן הכוח היסודי (כוח היצירה), אדרבה, מיום ליום ארצה להיות ואהיה חזק יותר, חופשי יותר, אצילי יותר, עשיר יותר, מפורסם יותר, נועז יותר ופזיז יותר... אדם שאינו יודע לשמור על לבו אינו חכם, כי הוא גוזל מעצמו מקור אינסופי של כוח מתוק בלתי-נדלה, של עושר המקנה לו יתרון על פני כל ברואי עולם, של מלאות, של חום, אשר לעולם לא יוכל בלעדיהם אם רצונו להישאר אדם... אני רוצה להתפלל ולעבוד עוד יותר, כי נראה לי שהעבודה כשלעצמה היא כבר תפילה; אני רוצה להיות חרוץ ולציית לאלה הראויים שיצייתו להם. הורים ומורים ראויים לכך ללא ספק. זה החיבור שלי." (האדם, מתוך "החיבורים של פריץ קוכר", עמ' 87).

כמו כל עניין ואלזרי אחר, גם התשוקה לשרת צבועה בצבעים סותרים. כאן היא מעוררת גיחוך וסלידה, אך יש שהיא שוברת לב. הסיפור סוף העולם נפתח כך:

"ילדה אחת – שלא היו לה לא אב ולא אם, לא אח ולא אחות, שלא היתה שייכת לאיש ושלא היתה בבית בשום מקום – עלה בדעתה רעיון: ללכת וללכת עד שתגיע לסוף העולם".

הפנטזיה המוכרת הזאת, שכל ילד וילדה ודאי שקלו ברצינות לפחות פעם אחת, מתגלגלת למסע ארוך, שלכל אורכו נחושה הילדה לא להפסיק עד שתגיע ממש אל קצה העולם. ואכן היא מגיעה אליו – ושם מוצאת בית איכרים גדול ומפואר, מוקף חווה עם עצים עמוסי פרי. יושבי הבית מקבלים אותה במאור פנים, והיא נופלת בתשישות למיטה. וכך מסתיים הסיפור:

"כאשר התאושה, שכבה לתדהמתה במיטה נחמדה להפליא ושכנה אצל אנשים טובים ויקרים. "מותר לי להישאר כאן? אשרת אתכם בחריצות", שאלה. האנשים אמרו לה: "למה לא? את מוצאת חן בעינינו. שבי עמנו ועבדי בחריצות. אנו אכן זקוקים למשרתת עמלנית, ואם תתנהגי יפה, נתייחס אליך כאל בתנו". הילדה לא חיכתה שיאמרו לה זאת פעם נוספת. היא החלה לעבוד בחריצות ולשרת בנאמנות, ועל כן אהבו אותה כולם עד מהרה, והילדה לא ברחה עוד, כי היתה כמו בבית." (עמ' 15).

"כמו". הנה כך הפכה ילדה שלא שייכת לאיש למשרתת נאמנה. כיצד זה התהפכה תודעתה? ומדוע השתוקקה כל כך לשרת? האם בעולמו של ואלזר, האם בעולמנו שלנו, הדרך היחידה לקבל אהבת אמת היא להפוך למשרת חרוץ? את השאלות המטרידות האלה ואלזר משאיר לקורא.

כעת מקמו את האדם הזה, שמשתוקק לשרת ולהיות נאמן לחברה, עם עוד הרבה מאד אנשים כמוהו – וקיבלתם סיוט פוליטי מודרני. על המאה של ההמון, ואלזר מצייר בחדות מפליאה את המנגנון הנפשי החמקמק שמוביל מאינדיבידואליזם צרוף אל פאשיזם מסונוור. הסיפור הזה, כדאי להזכיר, נכתב ב-1904, עוד לפני שבכלל היתה המילה "פאשיזם".

"צורת המשטר שלנו היא רפובליקה. מותר לנו לעשות מה שאנחנו רוצים. אנחנו מתנהגים דרך חירות, כרצוננו. איננו צריכים לתת דין וחשבון על מעשינו לאיש מלבד לעצמנו, ועל כך גאוותנו... רוחנו כמו בתינו, פשוטה ובמצב טוב, לבבותינו כמו נופינו: גסים, אך לא עקרים... אני רפובליקני נלהב. על אף גילי הצעיר, כבר אני משתוקק לשרת את מולדתי בהתלהבות. אני כותב את החיבור הזה בידיים רועדות. הייתי רוצה שהיא תחפוץ במהרה להשתמש בשירותי ובכוחותי... הו, בבוא השעה אשרת את מולדתי בשיא ההתלהבות הקדושה, גאוותי תהיה על כך שיותר לי לשרתה מבלי להתעייף מן המטלות שתחפוץ להטיל עלי. היא זקוקה לכוחותיי, אף לכל חיי." (המולדת, מתוך "החיבורים של פריץ קוכר", עמ' 110).

ואלזר – שחי בבדידות קיצונית, שנדד מעבודה לעבודה ומעיר לעיר, שבילה את 27 שנותיו האחרונות במוסד לחולי נפש – היה הנוכחי, ברנטאנו (אשר נכתב בהשראת המשורר הרומנטי הזה (http://en.wikipedia.org/wiki/Clemens_Brentano)), הוא נוטש את הסגנון המשחקי האופייני לו, וכותב בפשטות וידייית, מזעזעת, את סיפור חייו של האדם המודרני – התלוש החלול, המתאוה. בתהום הזאת, האנושית, מתגלה פסגה של אמנות צלולה.

"הוא כבר לא ראה לפניו עתיד, והעבר, ככל שהתאמץ למצוא לו פשר, היה דומה למשהו סתום. ההצדקות התפזרו לכל עבר, ונראה שתחושת העונג הלכה ונעלמה. נסיעות וטיולים, שהיו פעם שמחתו בסתר, נמאסו עליו להתמיה; הוא חשש לצעוד ולו צעד אחד, ושינוי מקום שהותו הטיל עליו אימה נוראה. הוא לא היה באמת חסר מולדת, ובשום מקום עלי אדמות גם לא חש עצמו בבית באופן פשוט וטבעי. כל כך היה רוצה להיות איש תיבת-נגינה או קבצן או נכה, כדי שתהיה לו סיבה להתחנן לרחמים ולנדבות מן הבריות; אבל בלהט רב עוד יותר ביקש למות. הוא לא היה מת ובכל זאת מת, לא חסר-כל ובכל זאת מין קבצן, אבל הוא לא קיבץ נדבות; גם עכשיו הוסיף להתלבש בהידור, גם עכשיו, בדומה למכונה משמימה, עדיין קד קידות ופיזר סיסמאות והתרגז והזדעזע בשל כך. מה מיוסרים נראו לו חייו שלו, כמה מלאת שקר נראתה לו נפשו, כמה מת נראה לו גופו העלוב, כמה זר העולם, כמה ריקים התנועות, הדברים והאירועים סביבו! הוא היה רוצה להפיל עצמו לתהום, היה רוצה לטפס על הר זכוכית, היה רוצה להיקשר לגלגל עינויים, והיה מוכן בהנאה להישרף אט-אט על המוקד ככופר. הטבע היה דומה לתערוכת ציורים, שסייר בין חדריה בעיניים עצומות, בלי שנמשך לפקוח את עיניו, שהרי בעיניו כבר בחן הכל זה כבר. נדמה לו כי מבטו חודר מבעד לגופם של האנשים, מבעד לאבריהם הפנימיים העלובים, נדמה לו כי הוא שומע את מחשבתם ודיעתם, כי הוא רואה אותם טועים ומשתטים, כאילו יכול לשאוף פנימה כמה לא-אמינים, טיפשים, מוגי-לב ובוגדניים הם, ולבסוף נדמה לו כי הוא עצמו הלא-אמין, התאוותן והבוגדני עלי-אדמות, והוא היה רוצה לצעוק בקול, לקרוא בקול לעזרה, לרדת על ברכיו ולבכות בקול רם כל כך, לייבב ימים ושבעות. אבל הוא לא היה מסוגל לכך, הוא היה ריק, קשה וקפוא, והנוקשות שמילאה אותו עוררה בו חלחלה...

בהולכו היה מתנווד כקודח או כשיכור, הוא הרגיש כאילו הבתים עומדים לקרוס עליו. הגנים, מטופחים ככל שיהיו, נדמו לו כמשתרעים עצובים וחסרי סדר, שוב לא האמין עוד לא בגאווה, לא בכבוד, לא בהנאה, לא בצער ממשי, אמיתי, ולא בשמחה ממשית, אמיתית. כמגדל קלפים נראה לו מבנה העולם השופע והיציב עד כה: רק נשיפה קלה, פסיעה אחת, נגיעה או תנועה קלה, ויתמוטט לכלל לוחות נייר דקיקים." (ברנטאנו, עמ' 55-57).

ושניה לפני שאתה מתמוטט כלוח נייר דקיק, שים לב שואלזר מותיר סדק צר לתקווה; ומי שמושיט אליך יד משם זאת היצירה **שלך**, העדות **שלך** על הגיהנום.

"אם כתבתי לפעמים באופן ספונטני, אולי זה נראה מצחיק לרציניים-להחריד; אבל ערכתי נסיונות בתחום הלשון בתקווה שבשפה מצויה עדיין איזו חיות לא-מוכרת, שעונג הוא לעורר אותה." (המאמצים שלי, עמ' 75).

רוברט ואלזר אהב טיולים רגליים ארוכים. ב-25 בדצמבר, 1956, ערב חג המולד, נמצאה גופתו בשדה שלג סמוך למוסד הסגור ש במותו.

"בחברה, כלומר אל המקום שבו מתכנס העולם, בחברה שהיא-היא העולם, לא באתי אף פעם. לא היה לי מה לעשות שם, כי לא הצלחתי. אנשים שאינם משיגים הצלחה בין אנשים אין להם מה לחפש בקרב אנשים." (גב' וילקה, עמ' 65).

Filed under שאר רוח

9 תגובות להגיב

1. דוד / פבר 12 2011 21:30

האם הצילום הוא אילוסטרציה או אמיתי של ואלזר?

2. עידן לנדו / פבר 12 2011 21:37

שאלה מתבקשת. הצילום הזה, ללא ייחוס, מופיע בכמה אתרים שעוסקים בוואלזר, כתייעוד אמיתי של הגופה כפי שנמצאה. בהיעדר כל מידע נוסף, אין דרך לדעת אם הוא אותנטי או לא. אני מוצא שהעמימות הזאת דווקא הולמת את האיש, במותו כמו בחייו.

בכל מקרה, לא יכולתי לעמוד בפני הצילום.

3. נועם לסטר / פבר 12 2011 22:35

איזה אושר לגלות את אוהבי ואלזר ואת הדברים שהם כותבים עליו ובהשפעתו.

גם אני לא עמדתי בפיתוי:

<http://lesternoam.wordpress.com/2010/12/20/%D7%94%D7%90%D7%93%D7%9D-%D7%94%D7%95%D7%90-%D7%99%D7%A6%D7%95%D7%A8-%D7%A8%D7%92%D7%99%D7%A9>

4. נועם לסטר / פבר 12 2011 22:37

אה, ובנוגע לצילום, בכמה מקומות מצאתי לידו כיתוב האומר שזה הצילום המשטרתי האותנטי שצולם כאשר נמצאה גופתו בשלג.

5. עידן לנדו / פבר 13 2011 09:59

נועם,

הפוסט שלך זירז אותי... מזמן כבר רציתי לכתוב על ואלזר.

ממליץ לקרוא גם 3 רשימות שפירסמה לאה איני בשנה שעברה על "עוזר לכל עת":

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1185936.html>

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1188098.html>

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1183762.html>

וגם מאמר מקיף של ג'ון קוטזי על היצירה של ואלזר, כולל טקסטים שנמצאו בעזבונו ולא פורסמו בעברית (כידוע, הם חולצו בעמל רב מתוך המיקרוסקריפטים שהוא כתב):

[/http://www.nybooks.com/articles/archives/2000/nov/02/the-genius-of-robert-walser](http://www.nybooks.com/articles/archives/2000/nov/02/the-genius-of-robert-walser)

דוגמה ויזואלית למיקרוסקריפט כזה (הם ראויים למאמר בפני עצמו):

6. דודו פלמה / פבר 13 2011 14:48

אחחח עידן, איזה יופי של פוסט.

היה כל-כך מתוק שכאב לי בשיניים (נהניתי כאילו שאני קורא אותה בכיכר תחריר בקהיר).

הצילום הסוגר את הרשימה הוא כל-כך ולזרי.

מדרש תמונה יפהפה: פסיעות רגליים אחרונות הולכות ומתרחקות (מתקרבות?) בשלג, אל המוצא, אל סופו של האדם...

ערימה חסרת משמעות בשלג. כתם, אור-צל. כך הם חיינו!?

7. איש / פבר 13 2011 14:56

לגבי התמונה – אינטואיטיבית, היא מבויימת. מישוהו הולך בכוחותיו האחרונים בצעדים כ"כ קצרים ומדוייקים ושקולים,

ללא גרירת רגליים או חוסר אחידות כלשהו. ממשיך מרחק מה ללא עקבות (אין לי הסבר – זה לא אומר שזה לא הגיוני) ואז

נופל אחורה בדרמטיות פיוטית המעיפה את הכובע. כמעט תיאתרלי. אולי יותר מדי.

בכלל מוזר שקודם צילמו ואז ניגשו אליו (שכן לא נראות עקבות אחרות שם)

חוצמזה, היה מעניין לקרוא את מה שכתבת, עידן. אני יודע שלא אקרא אותו. אינטואיטיבית.

8. נטע / פבר 13 2011 18:08

"סיפורו של הבלבינג" מזעזע, במובן החיובי של המילה. לא יכולתי להמשיך לקרוא באותו יום. נתקפתי אלם קריאה.

9. רשת א' / פבר 14 2011 17:07

להאזנה לתכנית על רוברט ואלזר (רשת א', 5.2.2011) –

עורכת ומראיינת: ענת שרון-בלייס, משתתפים: עורכת הספר נגה אלבלך ועיתונאי "הארץ" אבנר שפירא:

[/http://2faceradio.com](http://2faceradio.com)

(להיכנס ל"תכניות רדיו" ואחר כך ל"שורות").

בלוג בוורדפרס.קום.